Kodovi iz Hadamardovih matrica reda 48

Loredana Simčić
(loredana.simcic@riteh.hr)

- **D. Crnković, V. Mikulić**: Self-orthogonal doubly-even codes from Hadamard matrices of order 48, Advances and Applications in Discrete Mathematics. 1 (2008), 2; 159-170

Uvod: Kodovi

Definicija

Kod K duljine n nad alfabetom F_q veličine q je podskup $K \subset F_q^n$.

Kod je binaran za $q = 2$.
Elementi koda zovu se riječi koda.

Primjer

$$K = \{00000, 01101, 10110, 11011\} \subset F_2^5$$

Hammingova udaljenost

Neka je $x = (x_1, \dots, x_n)$, $y = (y_1, \dots, y_n) \in F_q^n$.
Broj

$$d(x, y) = |\{i \,|\, 1 \leq i \leq n, x_i \neq y_i\}|$$

se naziva Hammingova udaljenost.

Minimalna udaljenost

Minimalna udaljenost koda K je broj

$$d = \{d(x, y) \,|\, x, y \in K, x \neq y\}$$

Težina riječi koda

Za $x \in F_q^n$, težina $w(x)$ od x je definirana sa

$$w(x) = d(x, 0)$$

Težinski enumerator

Težinski enumerator koda K je polinom

$$A(x) = \sum_{i=0}^{n} A_i x^i$$

gdje je A_i broj riječi koda težine i.

Kod je paran ako su sve težine parne i dvostruko paran ako su sve težine djeljive sa 4.

Primjer

$$K = \{00000, 01101, 10110, 11011\} \subset F_2^5$$
$$d(01101, 10110) = 4$$
$$A(x) = x^4 + 2x^3 + 1$$

Ekvivalentni kodovi

$$K_1 = \left\{ \begin{matrix} 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 1 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 0 & 1 & 1 \end{matrix} \right. \qquad K_2 = \left\{ \begin{matrix} 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \end{matrix} \right.$$

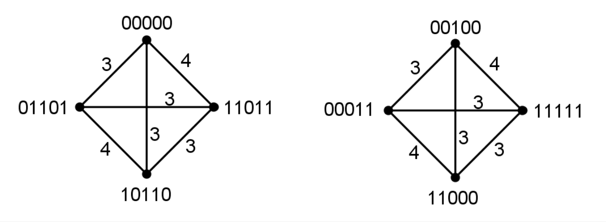

Ekvivalentni kodovi

Dva su koda ekvivalentna ako se jedan može dobiti iz drugoga permutacijom koordinata u svim riječima koda ili permutacijom simbola unutar jedne koordinate.

Izomorfni kodovi

Dva su koda izomorfna ako se jedan može dobiti iz drugoga permutacijom koordinata u svim riječima koda.

Linearni kodovi

Definicija

Neka je q prim broj i neka je F_q konačno polje reda q.
Linearan kod duljine n je linearni podprostor vektorskog prostora F_q^n.
k-dimenzionalni potprostor od F_q^n se naziva linearni $[n, k]$ kod nad F_q.

Za linearni kod K minimalna udaljenost je jednaka minimalnoj težini,

$$d = min\{w(x) | x \in K, x \neq 0\}$$

Linearni $[n, k, d]$ kod je linearni $[n, k]$ kod s minimalnom udaljenošću (ili težinom) d.

Generirajuća matrica linearnog koda

Matrica dimenzije $k \times n$ čiji se retci sastoje od vektora baze koda $[n, k, d]$ zove se generirajuća matrica.

Primjer

$$K = \begin{cases} 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 0 & 1 & 1 \end{cases}$$

$$G = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 0 & 1 & 1 \end{bmatrix}$$

Standardni oblik generirajuće matrice

Za generirajuću matricu G linearnog $[n, k, d]$ koda kaže se da je u standardnom obliku ako je $G = [I_k|A]$, gdje je I_k jedinična matrica reda k i A neka $k \times (n-k)$ matrica.

Egzistencija standardnog oblika

Svaka generirajuća matrica G linearnog $[n, k, d]$ koda može se operacijama zamjene redaka, zamjene stupaca i dodavanja jednog retka drugom retku svesti na oblik $G = [I_k|A]$.

Primjer

$$G^* = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 1 & 1 \end{bmatrix}$$

Kodiranje linearnim kodovima

$G = \begin{bmatrix} r_1 \\ r_2 \\ \vdots \\ r_k \end{bmatrix}$ - generirajuća matrica koda K (r_i - vektori baze)

$m = [m_1 m_2 \ldots m_k]$ - poruka

$$x = \sum_{i=1}^{k} m_i \cdot r_i = m \cdot G$$

Primjer

G nije u standardnom obliku

$$G = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 0 & 1 & 1 \end{bmatrix}$$

$$m = 0\,1$$

$$x = 1\,1\,0\,1\,1$$

G je u standardnom obliku

$$G = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 1 & 1 \end{bmatrix}$$

$$m = 0\,1$$

$$x = \underbrace{0\,1}_{poruka}\ \underbrace{0\,1\,1}_{zalihost}$$

Dekodiranje linearnog koda

Suskup

Neka je $K \subset F_q^n$ $[n, k]$ kod i neka je $x \in F_q^n$. Podskup

$$x + K = \{x + y | y \in K\}$$

se naziva suskup od K.

Propozicija

Neka je K [n,k] kod.

- Svaki suskup $x + K$ ima 2^k elemenata.
- Ako je $y \in x + K$, tada je $x + K = y + K$.
- Svaki $x \in F_q^n$ pripada točno jednom suskupu.
- Različitih suskupa ima 2^{n-k}.

Standardni niz

$K = \{00000, 11100, 00111, 11011\}$

K	00000	11100	00111	11011
$00001 + K$	00001	11101	00110	11011
$00010 + K$	00010	11110	00101	11001
$00100 + K$	00100	11000	00011	11111
$01000 + K$	01000	10100	01111	10011
$10000 + K$	10000	01100	10111	01011
$10010 + K$	10010	01110	10101	01001
$10001 + K$	10001	01101	10110	01010

Dualni kod

Skalarni produkt

Skalarni produkt vektora $x = (x_1 \dots x_n)$ i $y = (y_1 \dots y_n)$, $x, y \in F_q^n$ je skalar $\langle x, y \rangle = \sum_{i=1}^n x_i y_i \in F_q$.
Ako je $\langle x, y \rangle = 0$, kažemo da su x i y ortogonalni.

Dualni kod

Za linearni kod $K \subset F_q^n$ definiramo dualni kod $K^\perp \subset F_q^n$ sa

$$K^\perp = \{x \in F_q^n \,|\, (\forall y \in K)\, \langle x, y \rangle = 0\}$$

Za $[n, k]$ kod K se kaže da je samoortogonalan ako je $K \subset K^\perp$, a samodualan ako je $K = K^\perp$.
Za binarni kod se kaže da je samokomplementaran ako sadrži vektor $11 \dots 1$.

Primjer dualnog koda

$$K = \begin{cases} 00000 \\ 11100 \\ 10111 \\ 01011 \end{cases} \quad K^{\perp} = \begin{cases} 00000 & 01110 \\ 10100 & 01101 \\ 11010 & 00011 \\ 11001 & 10111 \end{cases}$$

Primjer samodualnog koda

$$K = \begin{cases} 0000 \\ 1100 \\ 0011 \\ 1111 \end{cases} \quad K^{\perp} = \begin{cases} 0000 \\ 1100 \\ 0011 \\ 1111 \end{cases}$$

Ako je K $[n, k]$ kod, tada je $K^{\perp}$ $[n, n-k]$ kod.

Paritetna matrica

Neka je $K \subset F_q^n$ kod. Paritetna matrica za kod K je generirajuća matrica za dualni kod $K^{\perp}$.

Lema

Neka je G generirajuća i H paritetna matrica koda K. Tada vrijedi

$$G \cdot H^T = 0$$

Propozicija

Neka je K $[n, k]$ kod i neka je $G = [I_k | A]$ njegova generirajuća matrica u standardnom obliku. Tada je

$$H = [A^T | I_{n-k}]$$

paritetna matrica koda K.

Sindromsko dekodiranje

Sindromsko preslikavanje

Neka je H paritetna matrica $[n, k]$ koda K. Preslikavanje $S : F_q^n \to F_q^{n-k}$ definirano sa

$$S(y) = y \cdot H^T$$

naziva se sindromsko preslikavanje.
Vektor $S(y)$ naziva se sindrom riječi y.

Propozicija

Neka je $S : F_q^n \to F_q^{n-k}$ sindromsko preslikavanje $[n, k]$ koda K. Tada je

$$Ker(S) = K$$

Primjer

				Sindrom
00000	11100	00111	11011	000
00001	11101	00110	11011	001
00010	11110	00101	11001	010
00100	11000	00011	11111	100
01000	10100	01111	10011	011
10000	01100	10111	01011	111
10010	01110	10101	01001	101
10001	01101	10110	01010	110

Lema

Neka je $S : F_q^n \to F_q^{n-k}$ sindromsko preslikavanje $[n, k]$ koda K i $x, y \in F_q^n$. Vrijedi $S(x) = S(y)$ akko x i y pripadaju istom koskupu.

Tablica preslikavanja

e_i	$S(e_i)$
00000	000
00001	001
00010	010
00100	100
01000	011
10000	111
10010	101
10001	110

Sindromsko dekodiranje

- Izračunaj sindrom primljene riječi y
- Iz tablice preslikavanja odredi vektor e_i
- Poslana riječ je $x = y - e_i$

Dizajni. Hadamardove matrice

Incidencijska struktura

Incidencijska struktura $\mathcal{D}$ je uređena trojka $(\mathcal{P}, \mathcal{B}, \mathcal{I})$, gdje su $\mathcal{P}$ i $\mathcal{B}$ neprazni disjunktni skupovi i $\mathcal{I} \subseteq \mathcal{P} \times \mathcal{B}$.

Matrica incidencije

Neka je $\mathcal{D} = (\mathcal{P}, \mathcal{B}, \mathcal{I})$ konačna incidencijska struktura gdje je $\mathcal{P} = \{x_1, \ldots, x_v\}$ i $\mathcal{B} = \{B_1, \ldots, B_b\}$. Matrica incidencije incidencijske strukture $\mathcal{D}$ je $b \times v$ matrica $M = (m_{ij})$

$$m_{ij} = \begin{cases} 1, & (x_j, B_i) \in \mathcal{I} \\ 0, & (x_j, B_i) \notin \mathcal{I} \end{cases}$$

Dizajn

Konačna incidencijska struktura $\mathcal{D} = (\mathcal{P}, \mathcal{B}, \mathcal{I})$ je $t - (v, k, \lambda)$ dizajn ako vrijedi sljedeće:

1. $|\mathcal{P}| = v$
2. svaki element skupa $\mathcal{B}$ incidentan je s točno k elemenata skupa $\mathcal{P}$
3. svakih t elemenata skupa $\mathcal{P}$ incidentno je s točno λ elemenata skupa $\mathcal{B}$

Elementi skupa $\mathcal{P}$ nazivaju se točke, a elementi skupa $\mathcal{B}$ blokovi.

$2 - (v, k, \lambda)$ dizajn naziva se blok dizajn. U blok dizajnu svaka je točka incidentna s točno $r = \frac{\lambda(v-1)}{k-1}$ blokova.

Ako vrijedi $|\mathcal{P}| = |\mathcal{B}| = v$ i $2 \leq k \leq v - 2$, tada se $2 - (v, k, \lambda)$ dizajn naziva simetričan dizajn.

Hadamardove matrice

Hadamardova matrica reda m je $(m \times m)$ matrica $H = (h_{ij})$, $h_{ij} \in \{-1, 1\}$, takva da vrijedi $HH^T = H^T H = mI_m$, gdje je I_m $(m \times m)$ jedinična matrica.

Primjer

$$H = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 & -1 & -1 & -1 & -1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & -1 & -1 & 1 & 1 & -1 & -1 \\ 1 & 1 & -1 & -1 & -1 & -1 & 1 & 1 \\ 1 & -1 & 1 & -1 & 1 & -1 & 1 & -1 \\ 1 & -1 & 1 & -1 & -1 & 1 & -1 & 1 \\ 1 & -1 & -1 & 1 & 1 & -1 & -1 & 1 \\ 1 & -1 & -1 & 1 & -1 & 1 & 1 & -1 \end{bmatrix}$$

Teorem

Postoji Hadamardova matrica reda m ako i samo ako postoji (simetričan) $(m-1, \frac{1}{2}m-1, \frac{1}{4}m-1)$ dizajn.

Hadamardov dizajn

Simetrični dizajn s parametrima $(m-1, \frac{1}{2}m-1, \frac{1}{4}m-1)$ naziva se Hadamardov dizajn.

Primjer: Matrica incidencije Hadamardovog (7,3,1) dizajna

$$M = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 1 & 1 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 1 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 1 & 1 & 0 \end{bmatrix}$$

Hadamardov 3-dizajn

Dizajn $\mathcal{D}^* = (\mathcal{P}^*, \mathcal{B}^*, \mathcal{I}^*)$ dobiven iz Hadamardovog $(m-1, \frac{1}{2}m-1, \frac{1}{4}m-1)$ dizajna na sljedeći način:

- $\mathcal{P}^* = \mathcal{P} \cup \{\infty\}$
- $\mathcal{B}^* = \{B \cup \{\infty\} | B \in \mathcal{B}\} \cup \{\mathcal{P} \backslash B | B \in \mathcal{B}\}$

je $3-(m, \frac{1}{2}m, \frac{1}{4}m-1)$ i naziva se Hadamardov 3-dizajn.

Neka je $\mathcal{S} = (\mathcal{P}, \mathcal{B}, \mathcal{I})$ incidencijska struktura. Kod od $\mathcal{S}$ nad poljem F je podprostor $K_F(\mathcal{S})$ od $F^{\mathcal{P}}$ razapet vektorima koji odgovaraju karakterističnim funkcijama blokova od $\mathcal{S}$.

Teorem

Za svaki prim broj p i svaku klasu ekvivalencije Hadamarovih matrica postoji, do na ekvivalentnost koda, točno jedan p-narni kod povezan sa 3-dizajnom dobivenim iz klase ekvivalencije.

Ako je H Hadamardova matrica, tada je p-narni kod od H (oznaka: $K_p(H)$) p-narni kod povezan sa bilo kojim 3-dizajnom dobivenim iz H.

Kodovi iz Hadamardovih matrica reda 48

Iz Hadamardovih matrica reda 48 dobivamo $(47, 23, 11)$ Hadamardove dizajne.
Postoji 54 takva simetrična dizajna.

- **D. Crnković, S. Rukavina**: Some Symmetric (47,23,11) Designs, Glas. Mat. Ser. III 38(58), No. 1 (2003), 1-9

Teorem

Neka je $\mathcal{D}$ $2-(v,k,\lambda)$ dizajn sa kardinalnostima presjeka blokova $s_1,\ldots,s_m$. Označimo sa K binarni kod razapet incidencijskom matricom dizajna $\mathcal{D}$. Tada vrijedi:

1. Ako su $k,s_1,\ldots,s_m$ svi parni, tada je K samoortogonalan.
2. Ako su $v,k,s_1,\ldots,s_m$ svi parni, tada je K sadržan u samodualnom kodu duljine v.
3. Ako je $v\equiv 0(mod 8)$, $k\equiv 0(mod 4)$ i $s_1,\ldots,s_m$ su svi parni, tada je K sadržan u dvostruko parnom samodualnom kodu duljine v.
4. Dualni kod $K^{\perp}$ ima minimalnu udaljenost $d^{\perp}\geq\dfrac{r+\lambda}{\lambda}$.

Lema

Neka je K kod iz Hadamardove matrice reda 48. Tada je K samoortogonalan dvostruko parni kod. K je i samokomplementaran kod. Nadalje, $K^{\perp}$ je paran samokomplementaran kod.

Dokaz

Dva bloka $3-(48,24,11)$ dizajna se sijeku u 12 ili 0 točaka, pa možemo primjeniti teorem. Dakle, K je samoortogonalan dvostruko paran kod.
Za svaki blok Hadamardovog 3-dizajna, njegov komplement je također blok dizajna, pa je binarni kod K samokomplementaran, iz čega slijedi i da je $K^{\perp}$ paran kod.
S obzirom da su sve težine koda K parne, $K^{\perp}$ sadrži vektor $11\ldots1$.

Ekvivalencija Hadamardovih matrica

Matrice A i B su izomorfne ako se B može dobiti iz A permutacijama redaka i stupaca.

Hadamardove matrice H_1 i H_2 su ekvivalentne ako i samo ako su matrice H_1^* i H_2^* izomorfne, pri čemu je

$$H^* = \begin{bmatrix} H & -H \\ -H & H \end{bmatrix}$$

Iz 54 Hadamardova (47,23,11) dizajna dobije se 27 neekvivalentnih Hadamardovih matrica.

Rezultati

Iz 27 neekvivalentnih Hadamardovih matrica reda 48 dobije se 15 neekvivalentnih binarnih linearnih kodova.

C_1 - $[48, 13, 8]$ kod dobiven iz dizajna $\mathcal{D}_1, \mathcal{D}_2, \mathcal{D}_5$ i $\mathcal{D}_8$

$$A(x) = x^0 + 66x^8 + 494x^{16} + 7068x^{24} + 495x^{32} + 66x^{40} + x^{48}$$

C_2 - $[48, 23, 4]$ kod dobiven iz dizajna $\mathcal{D}_3, \mathcal{D}_4, \mathcal{D}_6, \mathcal{D}_7, \mathcal{D}_{12}, \mathcal{D}_{13}, \mathcal{D}_{15}$ i $\mathcal{D}_{16}$

$$A(x) = x^0 + 132x^4 + 5346x^8 + 67188x^{12} + 367983x^{16} + 980232x^{20} + 5546844x^{24} + 980232x^{28} + 367983x^{32} + 67188x^{36} + 5346x^{40} + 132x^{44} + x^{48}$$

C_3 - $[48, 13, 12]$ kod dobiven iz dizajna $\mathcal{D}_9$ i $\mathcal{D}_{18}$

$$A(x) = x^0 + 66x^{12} + 275x^{16} + 1342x^{20} + 4824x^{24} + 1342x^{28} + 275x^{32} + 66x^{36} + x^{48}$$

C_4 - $[48, 23, 4]$ kod dobiven iz dizajna $\mathcal{D}_{10}, \mathcal{D}_{11}$ i $\mathcal{D}_{17}$

$$A(x) = x^0 + 66x^4 + 90x^8 + 29018x^{12} + 283679x^{16} + 1733732x^{20} + 4293812x^{24} + 1733732x^{28} + 283679x^{32} + 29018x^{36} + 902x^{40} + 66x^{44} + x^{48}$$

C_5 - $[48, 13, 16]$ kod dobiven iz dizajna $\mathcal{D}_{14}$

$$A(x) = x^0 + 759x^{16} + 6672x^{24} + 759x^{32} + x^{48}$$

C_6 - $[48, 14, 12]$ kod dobiven iz dizajna $\mathcal{D}_{19}$ i $\mathcal{D}_{36}$

$$A(x) = x^0 + 136x^{12} + 495x^{16} + 2904x^{20} + 9312x^{24} + 2904x^{28} + 495x^{32} + 136x^{36} +$$

C_7 - $[48, 24, 4]$ kod dobiven iz dizajna $\mathcal{D}_{20}, \mathcal{D}_{21}$ i $\mathcal{D}_{35}$

$$A(x) = x^0 + 66x^4 + 1254x^8 + 55642x^{12} + 546975x^{16} + 3581028x^{20} + 8407284x^{24} + 3581028x^{28} + 546975x^{32} + 55642x^{36} + 1254x^{40} + 66x^{44} + x^{48}$$

C_8 - $[48, 14, 8]$ kod dobiven iz dizajna $\mathcal{D}_{22}, \mathcal{D}_{23}, \mathcal{D}_{26}$ i $\mathcal{D}_{27}$

$$A(x) = x^0 + 66x^8 + 4x^{12} + 759x^{16} + 1980x^{20} + 10764x^{24} + 1980x^{28} + 759x^{32} + 4x^{36} + 66x^{40} + x^{48}$$

C_9 - $[48, 24, 4]$ kod dobiven iz dizajna $\mathcal{D}_{24}, \mathcal{D}_{25}, \mathcal{D}_{28}, \mathcal{D}_{29}, \mathcal{D}_{30}, \mathcal{D}_{31}, \mathcal{D}_{32}$ i $\mathcal{D}_{34}$

$$A(x) = x^0 + 132x^4 + 5346x^8 + 71284x^{12} + 638319x^{16} + 3007752x^{20} + 9331548x^{24} + 3007752x^{28} + 638319x^{32} + 71284x^{36} + 5346x^{40} + 132x^{44} + x^{48}$$

C_{10} - $[48, 14, 12]$ kod dobiven iz dizajna $\mathcal{D}_{33}$

$$A(x) = x^0 + 4x^{12} + 1023x^{16} + 1980x^{20} + 10368x^{24} + 1980x^{28} + 1023x^{32} + 4x^{36} + x^{48}$$

C_{11} - $[48, 14, 4]$ kod dobiven iz dizajna $\mathcal{D}_{37}, \mathcal{D}_{40}, \mathcal{D}_{51}$ i $\mathcal{D}_{54}$

$$A(x) = x^0 + 12x^4 + 66x^8 + 220x^{12} + 495x^{16} + 792x^{20} + 13212x^{24} + 792x^{28} + 495x^{32} + 220x^{36} + 66x^{40} + 12x^{44} + x^{48}$$

C_{12} - $[48, 24, 4]$ kod dobiven iz dizajna $\mathcal{D}_{38}, \mathcal{D}_{39}, \mathcal{D}_{42}, \mathcal{D}_{43}, \mathcal{D}_{46}, \mathcal{D}_{49}, \mathcal{D}_{52}$ i $\mathcal{D}_{53}$

$$A(x) = x^0 + 276x^4 + 10626x^8 + 134596x^{12} + 735471x^{16} + 1961256x^{20} + 11092764x^{24} + 1961256x^{28} + 735471x^{32} + 134596x^{36} + 10626x^{40} + 276x^{44} + x^{48}$$

C_{13} - $[48, 14, 4]$ kod dobiven iz dizajna $\mathcal{D}_{41}$ i $\mathcal{D}_{44}$

$$A(x) = x^0 + x^4 + 11x^8 + 121x^{12} + 451x^{16} + 3014x^{20} + 9186x^{24} + 3014x^{28} + 451x^{32} + 121x^{36} + 11x^{40} + x^{44} + x^{48}$$

C_{14} - $[48, 14, 4]$ kod dobiven iz dizajna $\mathcal{D}_{45}$

$$\begin{aligned}A(x) =& x^0 + x^4 + 77x^{12} + 1111x^{16} + 946x^{20} + 12112x^{24}\\ &+ 946x^{28} + 1111x^{32} + 77x^{36} + x^{44} + x^{48}\end{aligned}$$

C_{15} - $[48, 24, 4]$ kod dobiven iz dizajna $\mathcal{D}_{47}, \mathcal{D}_{48}$ i $\mathcal{D}_{50}$

$$\begin{aligned}A(x) =& x^0 + 78x^4 + 2046x^8 + 58102x^{12} + 564927x^{16} + 3474108x^{20}\\ &+ 8578692x^{24} + 3474108x^{28} + 564927x^{32} + 58102x^{36} + 2046x^{40}\\ &+ 78x^{44} + x^{48}\end{aligned}$$

Jako regularni grafovi

Regularan graf

Regularan graf je graf u kojem svaki vrh ima isti stupanj.
Regularan graf sa vrhovima stupnja k naziva se k-regularan graf ili regularan graf stupnja k.

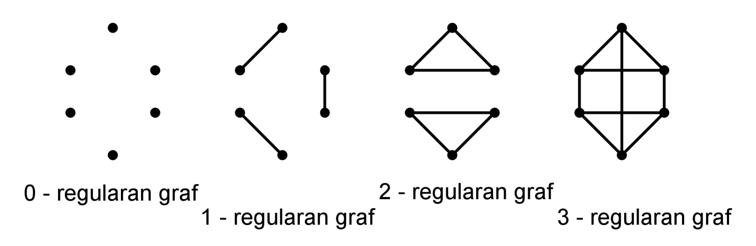

Jako regularan graf

Neka je $\mathcal{G}$ graf sa n vrhova. Graf $\mathcal{G}$ je jako regularan graf s parametrima (n, k, λ, μ) ako vrijedi:

1. $\mathcal{G}$ je jednostavan k-regularan graf
2. svaka dva susjedna vrha imaju točno λ zajedničkih susjednih vrhova
3. svaka dva nesusjedna vrha imaju točno μ zajedničkih susjednih vrhova

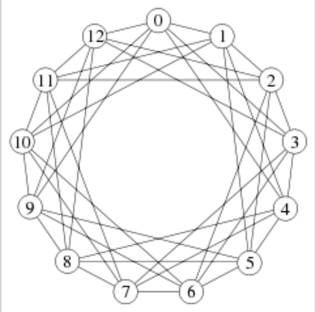

Slika: Payleyjev graf reda 13 (jako regularan graf s parametrima (13,6,2,3))

Linijski graf

Linijski graf grafa G je graf dobiven pridruživanjem vrha svakom bridu grafa G i povezivanjem dva vrha bridom ako i samo ako odgovarajući bridovi grafa G imaju barem jednu krajnju točku zajedničku.

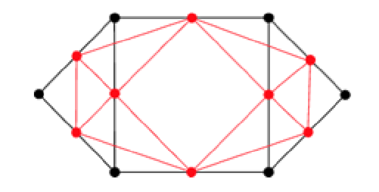

Triangularan graf

Triangularan graf T_m je linijski graf potpunog grafa K_m.
Triangularan graf T_m je jako regularan graf s parametrima $(\frac{m(m-1)}{2}, 2(m-2), m-2, 4)$.

Vrhovi grafa T_m se mogu identificirati sa $2-$podskupovima skupa $\{1, 2, \ldots, m\}$. Vrhovi su susjedni ako i samo ako $2-$podskupovi imaju neprazan presjek.

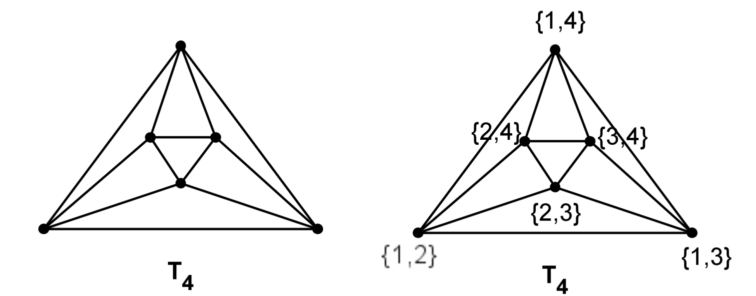

Dizajn nositelj

Nositelj ne-nul vektora $x = (x_1, \ldots, x_n) \in F_q^n$ je skup indeksa njegovih ne-nul koordinata,

$$supp(x) = \{i \mid x_i \neq 0\}$$

Dizajn nositelj koda duljine n za danu težinu $w \neq 0$ je dizajn čije su točke indeksi koordinata, a blokovi nositelji svih riječi koda težine w.

Primjer

$K = \{000000, 001110, 010101, 011011, 100011, 101101, 110110, 111000\}$
$w = 3$

$$\mathcal{P} = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$$
$$\mathcal{B} = \{345, 246, 156, 123\}$$

Jako regularni grafovi dobiveni iz kodova

$\mathcal{S}_1$ - dizajn nositelj koda C_1 za $w = 8$
$\mathcal{S}_1$ ima 48 točaka i 66 blokova; bilo koja dva bloka se sijeku u 0 ili 4 točke
$\mathcal{G}_1$ - graf čiji su vrhovi blokovi dizajna $\mathcal{S}_1$, pri čemu su dva vrha susjedna akko odgovarajući blokovi u presjeku imaju 4 točke
$\mathcal{G}_1$ je jedinstven jako regularan graf s parametrima $(66, 20, 10, 4)$, odnosno triangularan graf $\binom{12}{2}$ kojemu je grupa automorfizama simetrična grupa S_{12}

$\mathcal{S}_2$ - dizajn nositelj koda C_1 za $w = 16$
$\mathcal{S}_2$ ima 495 blokova; bilo koja dva bloka se sijeku u 0, 4, 8 ili 12 točaka
$\mathcal{G}_2$ - graf čiji su vrhovi blokovi dizajna $\mathcal{S}_2$, pri čemu su dva vrha susjedna akko odgovarajući blokovi u presjeku imaju 0 ili 8 točaka
$\mathcal{G}_2$ je jedinstven jako regularan graf s parametrima $(495, 238, 109, 119)$ kojemu je grupa automorfizama ortogonalna grupa $O^-_{10}(2)$.

$\mathcal{S}_3$ - dizajn nositelj koda C_3 za $w = 12$
$\mathcal{S}_3$ ima 66 blokova; bilo koja dva bloka se sijeku u 2,4 ili 6 točaka
Graf čiji su vrhovi blokovi dizajna $\mathcal{S}_3$, pri čemu su dva vrha susjedna akko odgovarajući blokovi u presjeku imaju 6 točaka, je izomorfan grafu $\mathcal{G}_1$

Iz dizajna nositelja kodova C_4, C_7 i C_8 za minimalne težine mogu se konstruirati jako regularni grafovi izomorfni grafu $\mathcal{G}_1$.

$\mathcal{S}_4$ - dizajn nositelj koda C_{11} za $w = 8$
$\mathcal{S}_4$ ima 66 blokova; bilo koja dva bloka se sijeku u 0 ili 4 točke
Graf čiji su vrhovi blokovi dizajna $\mathcal{S}_4$, pri čemu su dva vrha susjedna akko odgovarajući blokovi u presjeku imaju 4 točke, je izomorfan grafu $\mathcal{G}_1$

$\mathcal{S}_5$ - dizajn nositelj koda C_{11} za $w = 16$
$\mathcal{S}_5$ ima 495 blokova; bilo koja dva bloka se sijeku u 0, 4, 8 ili 12 točaka
Graf čiji su vrhovi blokovi dizajna $\mathcal{S}_5$, pri čemu su dva vrha susjedna akko odgovarajući blokovi u presjeku imaju 0 ili 8 točaka, je izomorfan grafu $\mathcal{G}_2$

$\mathcal{S}_6$ - dizajn nositelj koda C_{12} za $w = 4$
$\mathcal{S}_6$ ima 276 blokova; bilo koja dva bloka se sijeku u 0 ili 2 točke
$\mathcal{G}_3$ - graf čiji su vrhovi blokovi dizajna $\mathcal{S}_6$, pri čemu su dva vrha susjedna akko odgovarajući blokovi u presjeku imaju 2 točke
$\mathcal{G}_3$ je jako regularan graf s parametrima $(276, 44, 22, 4)$, odnosno triangularan graf $\binom{24}{2}$ kojemu je grupa automorfizama simetrična grupa S_{24}

$\mathcal{S}_7$ - dizajn nositelj koda C_{14} za $w = 12$
$\mathcal{S}_7$ ima 77 blokova; bilo koja dva bloka se sijeku u 0 ili 4 točke
$\mathcal{G}_4$ - graf čiji su vrhovi blokovi dizajna $\mathcal{S}_7$, pri čemu su dva vrha susjedna akko su odgovarajući blokovi disjunktni
$\mathcal{G}_4$ je jedinstven jako regularan graf s parametrima $(77, 16, 0, 4)$, kojemu je grupa automorfizama grupa $Aut(M_{22}) \cong M_{22} : Z_2$

$\mathcal{S}_8$ - dizajn nositelj koda C_{15} za $w = 4$
$\mathcal{S}_8$ ima 78 blokova; bilo koja dva bloka se sijeku u 0 ili 2 točke
$\mathcal{G}_5$ - graf čiji su vrhovi blokovi dizajna $\mathcal{S}_8$, pri čemu su dva vrha susjedna akko odgovarajući blokovi u presjeku imaju 2 točke
$\mathcal{G}_5$ je jako regularan graf s parametrima $(78, 22, 11, 4)$, odnosno triangularan graf $\binom{13}{2}$ kojemu je grupa automorfizama simetrična grupa S_{13}